

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av luftfartslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att luftfartslagen ändras.

Det föreslås att i luftfartslagen tas in en bestämmelse, enligt vilken en myndighet inte utan särskilt skäl kan ändra eller förnya i lagen avsett tillstånd som den beviljat, om den avgift som föreskrivits för tillståndet inte har betalats trots att den förfallit till betalning. Dessutom föreslås att i lagen tas in en bestämmelse om rätt för ledningsenheten för en flygplats att hindra ett luftfartyg från att star-

ta om avgift för användning av flygplatsen eller för tjänster som tillhandahållits för luftfarten inte erlagts. Samtidigt föreslås att bestämmelserna om luftfartsregistret ändras. Den anmälan om förhindrande av luftfartygets avfärd som ledningsenheten för flygplatsen gör skall föras in i registret. Anteckning om försummelse att betala avgiften hindrar att luftfartyget avförs ur registret.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	2
MOTIVERING	3
1. Nuläge och föreslagna ändringar	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Rätt för den som driver en flygplats att hindra ett luftfartyg från att starta..	3
1.3. Vägran att ändra eller förnya tillstånd som myndigheten beviljat om den för	
tillståndet föreskrivna avgiften inte har betalats	4
2. Propositionens konsekvenser	4
3. Beredningen av propositionen	5
4. Ikraftträdande.....	5
5. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	5
LAGFÖRSLAGEN.....	6
om ändring av luftfartslagen	6
BILAGA.....	8
PARALLELLTEXTER.....	8
om ändring av luftfartslagen	8

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

1.1. Bakgrund

En omfattande totalreform av luftfartens förvaltning och lagstiftning genomfördes genom sex lagar och fyra förordningar som trädde i kraft den 1 januari 2006. Den viktigaste av dessa författningar är den nya luftfartslagen (1242/2005). Vissa bestämmelser som ingick i regeringens proposition med förslag till luftfartslag (RP 139/2005 rd) slopades på grund av grundlagsutskottets utlåtande (GrUU 48/2005 rd). Bestämmelserna har beretts på nytt och vissa ändringar har gjorts i dem.

De föreslagna ändringarna hänför sig till tryggande av fordringar. Ändring av 12, 17 och 164 § hänför sig till samma fråga, dvs. till rätt för ledningsenheten för en flygplats att hindra ett luftfartyg från att starta, om avgiften för användning av flygplatsen och för tjänster som tillhandahållits för luftfarten inte har blivit betalda. Syftet med lagens nya 151 a § är att trygga luftfartsmyndighetens fordran i en situation där tillståndsinnehavaren har tillstånd som gäller tills vidare eller tillstånd som gäller för en lång bestämd tid och för vilken uppbars föreskriven årsavgift.

1.2. Rätt för den som driver en flygplats att hindra ett luftfartyg från att starta

Det föreslås att rubriken för 164 § i luftfartslagen ändras och att ett nytt moment fogas till den. Enligt 2 mom. skall ledningsenheten för flygplatsen kunna hindra ett luftfartyg från att starta till dess att de i 1 mom. avsedda avgifter om användning av flygplatsen och de tjänster som tillhandahålls för luftfarten har betalats eller säkerhet för dem har ställts. Hindrandet kan genomföras genom att de tjänster som behövs för start inte tillhandahålls eller genom att redskap eller konstruktioner, t.ex. fordon eller bommar, som hindrar luftfartyget från att sätta sig i rörelse placeras ut. Ledningsenheten för flygplatsen skall dimensionera och genomföra åtgärderna så att de inte äventyrar liv eller hälsa eller

skadar parkerade luftfartyg. Det betyder bl.a. att komponenter inte får lösgöras från luftfartyget. Det skall vara tillåtet att hindra ett flygplan från att sätta sig i rörelse, men ett luftfartyg som redan accelererar för att lyfta får inte längre stoppas, eftersom det skulle äventyra livet och hälsan för dem som är ombord. Rätt att hindra start enligt momentet föreligger dock inte, om luftfartyget skall flyga enligt tidtabellen för internationell regelbunden flygtrafik.

Bestämmelsen motsvarar i sak säkerhetsbestämmelsen i 84 § 2 mom. i den tidigare gällande luftfartslagen (281/1995). Den nya bestämmelsen är dock mera exakt än tidigare och i den har uttryckligen proportionalitetskravet för åtgärderna beaktats. Grunden för serviceavgifterna uppstår och serviceavgiftsfordran börjar inflyta när tjänsterna börjar tillhandahållas. Då det gäller den internationella trafiken börjar tjänsterna tillhandahållas senast när ett luftfartyg anländer till Finlands luftrum. I det skedet är det omöjligt att fastställa kundens betalningsförmåga eller vilja att betala, och omöjligt att hindra luftfartyget från att anlända till Finlands luftrum. Det är ofta synnerligen svårt att i efterhand vidta effektiva uppbördsåtgärder då det gäller instanser som är betalningsansvariga ifall det är fråga om utländska flygplan och den betalningsansvariga personen eller det betalningsansvariga bolaget inte har någon egendom i Finland (t.ex. ett utländskt flygbolags enskilda fraktcharter till Finland). Därför är det nödvändigt att trygga indrivningen av fordran för ledningsenheten för flygplatsen och leverantören av tjänsterna med en sådan bestämmelse om att hindra ett flygplan att starta som har betydelse för såväl inhemska som utländska luftfartyg och gäldenärer. Bestämmelsen motsvarar även internationell praxis inom verksamhetsområdet, där verksamheten baserar sig på fakturering för att trygga smidig trafik. I praktiken kan hindrande av starten fullständigt jämsställas med hantverkarens retentionsrätt.

Avsikten är att till 12 § 1 mom. foga en ny 10 punkt. Enligt den skall i registret införas också en skriftlig anmälan av ledningsenheten för flygplatsen om hindrande av ett luftfartyg från att starta i enlighet med det i

164 § föreslagna 2 mom. på grund av obetald serviceavgift. En sådan anteckning kan naturligtvis göras endast då det gäller flygplan som ingår i Finlands luftfartygsregister.

Det föreslås att till 17 § 3 mom. fogas en mening, enligt vilken för avförande ur registret krävs ett skriftligt samtycke av ledningsenheten för flygplatsen ifall serviceavgifter i enlighet med 164 § inte har betalats och det inte har ställts säkerhet för dem. Ägaren kan således inte avföra luftfartyget ur registret utan samtycke av ledningsenheten för flygplatsen. Avsikten med denna bestämmelse är att säkerställa att ett luftfartyg inte förs utomlands utom räckhåll för borgenärer. Syftet med bestämmelsen är att trygga indrivningen av fordringar vilket är nödvändigt med tanke på ledningsenheten för en flygplats och leverantörer av flygtrafiktjänster.

1.3. Vägran att ändra eller förnya tillstånd som myndigheten beviljat om den för tillståndet föreskrivna avgiften inte har betalats

Enligt den föreslagna nya 151 a § kan en myndighet inte utan särskilda skäl godkänna ansökan om att ett tillstånd som den har beviljat ändras eller förnyas om den avgift som bestämts för tillståndet har försummats att betala efter att ha förfallit till betalning och inte trots uppmaning betalats inom skälig tid. Med tanke på finansiering av Luftfartsförvaltningen är bestämmelsen synnerligen viktig. Syftet med bestämmelsen är att trygga myndighetens fordran i en situation där tillståndsinnehavaren har tillstånd som gäller tills vidare eller tillstånd som gäller för en lång bestämd tid. I dessa fall uppbärs den första tillståndsavgiften vid beviljande av tillståndet och därefter uppbärs en föreskriven årsavgift för täckande av kostnaderna för myndighetsövervakningen. Såsom framgår av kommunikationsministeriets förordning om Luftfartsförvaltningens avgiftsbelagda prestationer (1250/2005), som trädde i kraft den 1 januari 2006, kan årsavgifterna vara mycket stora, för flygföretag t.o.m. över 100 000 euro. Risken finns att årsavgifterna lämnas obetalda i synnerhet i sådana fall då verksamheten bedrivs utanför Finlands gränser. I dessa fall är utsökning en ineffektiv metod för indrivningen av fordringarna. Väg-

ran att ändra eller förnya ett tillstånd är en förhållandevis sträng åtgärd för tillståndshavaren. Åtgärden är trots allt en nödvändig metod för att säkerställa att tillstånd som vanligen berättigar till verksamhet inom hela gemenskapen inte skaffas i svikligt syfte utan någon avsikt att betala avgifterna, och för att göra det möjligt att så effektivt som möjligt ingripa i fråga om ett tillstånd som skaffats i sådant syfte. Om årsavgifterna inte betalas och särskilt om försummelse att betala avgifterna börjar bli allt allmänare försvåras täckandet av kostnaderna för myndighetsverksamheten. Eftersom man ständigt har understrukt betydelsen av kundavgifterna för finansiering av myndighetsverksamheten inom luftfarten är förslaget i linje med övriga bestämmelser om Luftfartsförvaltningens avgiftsbelagda prestationer.

Ett i den föreslagna bestämmelsen avsett särskilt skäl att ändra eller förnya ett tillstånd trots betalningsförsummelse kan exempelvis vara en situation där tillståndshavaren måste ansöka om en mindre ändring av tillståndet på grund av föreskrifter eller luftfartsmyndighetens åtgärder. Myndigheten kan till exempel anse att den för verksamheten ansvariga person som avses i tillståndet är olämplig för sin uppgift och kräva att denna byts, varvid tillståndshavaren föreslår en annan ansvarig person som denne anser lämplig och ändring av tillståndet till denna del.

2. Propositionens konsekvenser

Propositionens ekonomiska verkningar är synnerligen betydande för myndighetsverksamheten inom luftfarten. De årsavgifter som uppbärs för tillstånd som beviljas aktörer inom luftfarten är en väsentlig del av finansieringen av Luftfartsförvaltningen. Om årsavgifterna inte betalas och särskilt om försummelse att betala avgifterna skulle bli allt allmänare skulle täckandet av kostnaderna för myndighetsverksamheten försvåras. Eftersom man ständigt har understrukt betydelsen av kundavgifterna för finansiering av myndighetsverksamheten inom luftfarten är förslaget i linje med övriga bestämmelser om Luftfartsförvaltningens avgiftsbelagda prestationer. De ekonomiska verkningarna är betydande även för ledningsenheten för flygplatsen och leverantören av tjänster, såväl för

Luftfartsverket som privata, eftersom möjligheterna till effektiv indrivning av fordringarna förbättras. Propositionen har inga större verkningar för företag inom luftfarten. Införande av effektiva indrivningssätt i lagen bidrar dock till att höja tröskeln för att sådana aktörer som tillhandahåller transporttjänster som inte ens från början har haft tillräckliga ekonomiska förutsättningar att utöva verksamheten inleder eller fortsätter verksamheten. Detta kan anses vara ändamålsenligt.

3. Beredningen av propositionen

Proposition har beretts som tjänsteuppdrag vid kommunikationsministeriet.

Utlåtande om propositionen begärdes av justitieministeriet, Luftfartsförvaltningen, Luftfartsverket, de viktigaste flygbolagen som verkar i Finland, Suomen Ilmailuliitto - Finlands Flygförbund ry samt Suomen lento- toimenharjoittajien liitto ry. I de utlåtanden som avgetts har det ansetts nödvändigt och motiverat att avlåta propositionen.

4. Ikraftträdande

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt.

5. Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Vissa bestämmelser som ingick i regeringens proposition med förslag till luftfartslag (RP 139/2005 rd) slopades på grund av grundlagsutskottets utlåtande (GrUU

48/2005 rd). Enligt grundlagsutskottet är återkallande av ett tillstånd en myndighetsåtgärd som ingriper kraftigare i individens rättsliga ställning än avslag på en ansökan om tillstånd. Enligt utskottet uppfyllde återkallande av ett av luftfartsmyndigheten beviljat tillstånd sålunda inte det nödvändiga proportionalitetskravet. Därför har den nu föreslagna 151 a § justerats så att tillståndet inte återkallas i fall av betalningsförsummelse, men att myndigheten inte kan godkänna en ansökan om dess ändring eller förnyelse. Även om åtgärden ingriper ganska kraftigt i näringsidkarens rättsliga ställning kan den jämföras med avslag på en ansökan om tillstånd i en situation där den som ansöker om tillstånd saknar förutsättningar att bedriva verksamheten. Syftet med bestämmelsen är att ingripa i försummelser att betala årsavgifter av ett anseeligt ekonomiskt värde.

Det föreslagna 164 § 2 mom. om hindrande av ett luftfartyg från att starta motsvarar i sak säkerhetsbestämmelsen i 84 § 2 mom. i den tidigare gällande luftfartslagen (281/1995). Momentet är dock mera exakt än tidigare och i det har proportionalitetskravet för åtgärderna uttryckligen beaktats.

De föreslagna bestämmelserna innehåller inte några begränsningar av de grundläggande fri- och rättigheterna som skulle vara problematiska med avseende på grundlagen. Sålunda är det motiverat att anse, att det lagförslag som ingår i propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av luftfartslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i luftfartslagen av den 29 december 2005 (1242/2005) 12 § 1 mom. 9 punkt, 17 § 3 mom. och rubriken för 164 §, samt
fogas till 12 § 1 mom. en ny 10 punkt, i lagen en ny 151 a § samt i 164 § ett nytt 2 mom. som följer:

12 §

Uppgifter som införs i luftfartygsregistret

I luftfartygsregistret införs

9) i luftfartyget fastställda inteckningar och förnyande och dödande av dessa inteckningar samt ändringar i inteckningarnas inbördes förmånsrätt;

10) skriftlig anmälan av ledningsenheten för flygplatsen om hindrande av ett luftfartyg från att starta i enlighet med 164 § 2 mom.

17 §

Avförande av luftfartyg ur luftfartygsregistret

Är ett luftfartyg intecknat eller har det gjorts en anteckning om att det är utmätt eller föremål för någon säkringsåtgärd, krävs för avförande ur registret dessutom ett skriftligt samtycke av inteckningshavaren eller den som ansökt om utmätningen eller säkringsåtgärden. Har ledningsenheten för flygplatsen hindrat ett luftfartyg från att starta i enlighet med 164 § 2 mom. och anmält detta till den registeransvarige, krävs för avförande ur re-

gistret skriftligt samtycke av ledningsenheten för flygplatsen.

151 a §

Vägran att ändra eller förnya tillstånd på grund av obetald avgift

Myndigheten får inte utan särskilt skäl godkänna ansökan om att ändra eller förnya ett tillstånd som den beviljat, om den föreskrivna avgiften för tillstånd som förfallit till betalning inte trots uppmaning har betalats inom en skälig utsatt tid.

164 §

Solidariskt ansvar vid användning av flygplatser och luftfartstjänster samt hindrande av luftfartyg från att starta om betalning inte har erlagts

Ledningsenheten för flygplatsen kan genom att vägra tillhandahålla tjänster eller genom redskap eller konstruktioner som hindrar ett luftfartyg från att sätta sig i rörelse hindra ett luftfartyg från att starta till dess att de avgifter som avses i 1 mom. har betalats el-

ler säkerhet för dem har ställts. Åtgärderna att flyga enligt tidtabell i internationell regel-
skall dimensioneras och genomföras så att de bunden flygtrafik. _____
inte äventyrar liv eller hälsa eller skadar par-
kerade luftfartyg. Rätt att hindra start före-
ligger dock inte, om luftfartyget står i beråd _____
Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 28 april 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Kommunikationsminister *Susanna Huovinen*

Lag**om ändring av luftfartslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i luftfartslagen av den 29 december 2005 (1242/2005) 12 § 1 mom. 9 punkt, 17 § 3 mom. och rubriken för 164 §, samt
fogas till 12 § 1 mom. en ny 10 punkt, i lagen en ny 151 a § samt i 164 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

12 §

Uppgifter som införs i luftfartygsregistret

I luftfartygsregistret införs

9) i luftfartyget fastställda inteckningar och förnyande och dödande av dessa inteckningar samt ändringar i inteckningarnas inbördes förmånsrätt.

17 §

Avförande av luftfartyg ur luftfartygsregistret

Är ett luftfartyg intecknat eller har det gjorts en anteckning om att det är utmätt eller föremål för någon säkringsåtgärd, krävs för avförande ur registret dessutom ett skriftligt samtycke av inteckningshavaren eller den som ansökt om utmätningen eller säkringsåtgärden.

Föreslagen lydelse

12 §

Uppgifter som införs i luftfartygsregistret

I luftfartygsregistret införs

9) i luftfartyget fastställda inteckningar och förnyande och dödande av dessa inteckningar samt ändringar i inteckningarnas inbördes förmånsrätt;

10) *skriftlig anmälan av ledningsenheten för flygplatsen om hindrande av ett luftfartyg från att starta i enlighet med 164 § 2 mom.*

17 §

Avförande av luftfartyg ur luftfartygsregistret

Är ett luftfartyg intecknat eller har det gjorts en anteckning om att det är utmätt eller föremål för någon säkringsåtgärd, krävs för avförande ur registret dessutom ett skriftligt samtycke av inteckningshavaren eller den som ansökt om utmätningen eller säkringsåtgärden. *Har ledningsenheten för flygplatsen hindrat ett luftfartyg från att starta i enlighet med 164 § 2 mom. och anmält detta till den registeransvarige, krävs för avförande ur registret skriftligt samtycke av ledningsenheten för flygplatsen.*

151 a §

Vägran att ändra eller förnya tillstånd på grund av obetald avgift

Myndigheten får inte utan särskilt skäl godkänna ansökan om att ändra eller förnya ett tillstånd som den beviljat, om den föreskrivna avgiften för tillstånd som förfallit till betalning inte trots uppmaning har betalats inom en skälig utsatt tid.

164 §

Solidariskt ansvar vid användning av flygplatser och luftfartstjänster

164 §

Solidariskt ansvar vid användning av flygplatser och luftfartstjänster samt hindrande av luftfartyg från att starta om betalning inte har erlagts

Ledningsenheten för flygplatsen kan genom att vägra tillhandahålla tjänster eller genom redskap eller konstruktioner som hindrar ett luftfartyg från att sätta sig i rörelse hindra ett luftfartyg från att starta till dess att de avgifter som avses i 1 mom. har betalats eller säkerhet för dem har ställts. Åtgärderna skall dimensioneras och genomföras så att de inte äventyrar liv eller hälsa eller skadar parkerade luftfartyg. Rätt att hindra start föreligger dock inte, om luftfartyget står i beråd att flyga enligt tidtabell i internationell regelbunden flygtrafik.

Denna lag träder i kraft den 20 .